

ARROLTCE OHOINA ¹

Jean Etcheverri

EMAANTZEZLARIEN IZEN-DEITURAK

Noms et Prénoms des Actrices

<i>Ostalersa</i>	:	Larçabal, Marie
<i>Janeta</i>	:	Borda, Catiche
<i>Marion</i>	:	Gelly, Marie
<i>Luchina</i>	:	Etcheverry, Joséphine
<i>Mme Mendigorry</i>	:	Goyetche, Marie-Anne
<i>(Chuli) Fillea</i>	:	Sorrondo, Dominique
<i>Franchun</i>	:	Hirigoyen, Marie-Anne

OHARRA: Eskuizkribuaren lehen orrian horrela agertzen da antzezlariren zerrenda. Horrek erakusten digu antzeztu zela, eta merezi du partaideen oroitzak hemen agitaratzea.

1. Baionako Hiri Liburutegiko eskuizkribua, M. S. Webst n° ff bezala katalogaturik dagoena.

ARROLTCE OHOINA

(par M. l'Abbé Jean Etcheverri, Aumonier du Couvent des Filles de la Croix à Uztaritz. Chanoine Honoraire décédé... 6 Oct. 1948)¹.

OSTALERSA.—Janeta, miatu ditutcu goicean oillo cafiac?

JANETA.—Bai, etheco andrea, bainan badu ya hamabortz egun ez dudala arroltceric hatchemaiten.

OSTALERSA.—Bitchi zaut hargatic, orai arte, ene oiluac erroile onac ciren, eta orai batere ez arroltceric; Hemen bada cerbait jukotria. Bizquitartean neronec cerratcen dut oillateguia: ongui gakoturic uzten dut, cerbait debruequia bada hor, nundic heldu baitare. Gau da, heldu çaut ideia bat; Janeta, çohaz Mendigorriat, hango artçaitsa chaharrac omen du sorguin edo azti aire bat erran behar dioçu othoi phasa dadin hemen arthaldiarequin dohalaric, behar dudala mintçatu.

JANETA.—Jesus! etheco andrea çuc re baduzu holaco izpirituco flacotasuna? Bizquitartean jaun errotorac predicatu dauzu aurthen behin ez dela holacoetan içan behar sinhesteric.

OSTALERSA.—Asa, guero, Janeta, eguiten çure eguitecoa eta ez niri escolaric eman. Pagatcen çaitut ene manuen eguitemo. Zohaz larstersco ene erranaren eguiterat.

JANETA.—(*Dohalaric*) Alfer da horri deusen erraitea ez dudatcen bere burua baicic; balinba atso zehar, zango ma-khur, sudur zikin, hortz handi, motho luze; sorguin delaco harrec ederqui pagaracico ahal dio... surguinkeria;

1. Eskuzkiribuak 1848 esaten badu ere 1898 behar du izan, gure ustez ez baitugu ezagutzen beste Jean Etcheverri-rik, Uztaritzeko kapelau zenik eta hau urte hortan hil baitzen.

merechi du segur.
(*Aurreratcen da Mariunequin*); Etcheco andrea, huna Marion, jaquiterat ethorri da hea cer placer duzun.

OSTALERSA.—Ah! hor çare beraz Marion. Sar çaito, gaichoa, sar çaito, behar nauzu pena handi batetic athera possible bazaut.

MARION.—Nic dezaquetan gucia, hain ongui pagatcen ditutzu cerbitzu guciac, ez balitz ere bertceric, baicen, çure cafe ona ondoco ttottarequin, nor ez litaque lehia curi cerbitzu ttipi bat eguiterat. Beraz, cer da zure cerbitcuco?

OSTALERSA.—Oh! pena handi batean naiz! segurki beharrez galdetu çaitut; khondatuco dautzut ene istorioa, cafia hartcen dugularic eta cafe ona daquizun beçala.

Janeta, ekharratzu laster bi cafe presa eta badaquigu çu ematen dut bertçalde?

Janeta, ekharratzu laster bi cafe presa eta badaquigu çer ematen dut bertçalde?

JANETA.—Cer, haskarot olioia?

OSTALERSA.—Preseski, eta nic ere behar dut ttottatto bat, izpirituaren ernarazteco, bertcenaz tonto nindaque gauzen erraiteco. (hemen nescatoac cerbitcatceco diote cafia, aguardienta eta hartcen dute bieç buruz buru gochoki. Finitu dutenenean): Allo, orai adiaçu, ene istorioa: badut oilo tropa bat, orai artean, erroiten zautatean nahi nuen arroltcea. Bainan badu hogoi bat egun ene oillo cafiac bethi hutsac aurkhiten dithuala. Neure ustez hartzen ditut precocione guciac: oillategico gakua bethi sakelan dabilat. Oilluec badute chilotto bat heinecoa cafiac yuaiteco; ongui baztatcen ditut, goicetan cantu franco eguiten dute, bainan arroltceric batere. Bada edo ebasen nauzquite eta ez diot compreni nola ez norc, edo bada cerbait sorguingueria affera hortan. Orai beraz, Marion, pentsatcen ahal duçu certarat ekharraraci caidudan; badaquit baditutçula bertceac ez becalako abileciac eta phodereac, eguin behar dautazu fagorea ene arroltce ohoinaren atcemaiteco. Satifatuco çaitut segur, sinhesten

MARION.—(*irri carcaila batequin*) Ah! ah! ah!... beraz etheco andrea, nahi badut eta ez badut, çuretçat sorguigna behar niz. Badaquiçu bada cenbat aldiz holaco cerbitçuac galdeguin dautzazun eta bethi errefusatu dautzudala, bainan oraico entseatu nahi nauçu ohoineren hetchematerat. Hargatic hitz eman behar nauzu ez duçula nihori deusic aiphatuco, guciz ene etheco andreari, bertcenaz deusic aiphatuco, guciz ene etheco andreari, bertenez seculacotz galdua nindeque; bertceac bertce, gure madama arras debota baita, firrintan ethetic khasa nintzaque, balaqui sorguinquerietan hari naicela eta guero nic nun edo nola behar nuke bici.

OSTALERSA.—Zaude trankil, Marion gaichoa; segretua beguiratuco dut lehialqui; ene hitzari fida çaite.

MARION.—Lehenic behar naiz mintcatu ni baino abilago batequin; buelta baten buruan jinen niz çuri erraitera cer eguin behar duzun; ecin beharco dithuçu eguin nic erran guciac eta chuchen. Sarri artio.

OSTALERSA.—Cer ikhusi behar othe dugu! orai duda gabe bertce sorguin çahar cembatequin conseiles atchiqui behar du ez bada seguric cembat depruequin mintcatcen.

JANETA.—Eta erraçu atheco andrea, nahi cinuque onic ere, debruaren ganic?

OSTALERSA.—Emaçu cure lanari elhe uncia, cer behar duçu ene afferetaric. Jainco edo debru, nic arroltceac behar tut.

JANETA.—Bon, bon! nic ez dut deus beharric balinba çue moltsac pekhatuco ditu.

MARION.—Hemen niz bada, ni ene hitcean.

OSTALERSA.—Ongui, ongui Marion! hea beraz cer dugun eguitemco?

MARION.—Sarri ilhuntcean emanen duzu oillateguico borthan chirigo bat phistoric, bortz liberaco bat haren ondoan, gakoa borthan utcico duçu hamar orenetaraino; guero

khenduco duçu nahi baduçu; bainan etci goiz artean ez duçu hango arroltceric unkituco. Eguin guero, nic erran guciac chuchen eta orai banoa ene ardiatarat. Agur (*badoha trinculin-trinculin*).

OSTALERSA.—Ayi! Ayei! harritzen naiz. Cer ifernuco ceremonia eguin behar othe duen hor.

Ah! goicic ikhusi behar dugu cerbait.

(*Atheratcen dire Janeta eta biac*).

(*Hor heldu da nescatcha bat erruma guisa bestitua*).

LUCHINA.—Atch!... officio itchusi bathi lothu naiz, bainan nor egonen da ikhusi eta tratua cer polliqui dohan. Orai, ikhusten dut acheri chaharra beçain abil naizela. Hain gochoqui eta errechqui ene sakela bethetcen da sosez; balaqui Ostalersa gaizoac bere arroltceac saltcen dazcotala. Uste du bada abila dela; gakho du oillateguia, bainan nic ere badut gakhoa, (gakhoari musu) gako maitea, hain justoqui dohana; ez nioque sal hamar luisetan. Laster baduquet beztimenda eder baten saria, orduan juanen niz ederqui dantzatcerat, Anguelurat edo Camborat; ene herri huntan uste dute prestua naizela; hortan ere behar naiz acheri abil içan ete ene jocoaren hobequi gordetcero, ez dut ene burua Congregacionetic khasaraci behar. Concienciac cembait hausiqui eguiten nauzqui, eguia da, phou balimba! Confesatuco naiz hil baino lehen; presentsian hain gocho da lanian lehertu gabe bertcen gostuz bicitcea... Ah, bainan tenorea badoha. Ostalersa goicetic cafearen eguiten hari da; badaquit ez dela atheraco echetic bere ondoco ttotta hartu gabe, bainan guero laster (eguiten du oillateguirat) Ago istant bat, ez ditun ez, mintzatuco aintcinduco nitzaun. (Altheratcen da).

(*itçuli bat eguineta turnatcen da escueri joca ari dela*).

Oh! oh! hauche da fortuna! secular baino guehiago fortuna eguin dut baditut bi dotzena; banahoa bezitcerat merkaturat abaitceco. Bainan lehenic josatu behar naiz hemen gaindi phasatuco naiz; segur naiz egun ere gaizo horrec bere arroltceac erosico dituela.

OSTALERSA.—(*desolatua, otharre handi bat besotic, buruari*

joka) Oh! Oh! hau da lastima; ez naiz gaski hatchemana; nihau juan ni zoillateguira otharrea harturic, ez nuen dutatcen aspaldico orde içanen nuela exeguina arroltce errecolta eder baten biltceco.

JANETA.—Cer duçu etheco andrea, gucia asaldata çare ez duzu nasqui uste cinduen fortuna eguin çure sorguinequin.

OSTALERSA.—Othoi ez neçaçula guehiago khecharaz, asqui khechu bainaz hola ere, Arçaintça zahar, zango makhurra, hambertce hitzeman çautan eta ez dut arroltce bakhar bat hatzeman oraino ere. Bertceac bertce, oillasko bat hila hatzeman dut. Oillascoa, passo; lehembicico praticari janaracico diot erreric; ez dut hortic calteric; bainan arroltceac, arroltceac!... Den beçalaco falxu tçarra, hipokrita, haugui berriz ene bistarat! eracutsico diot nic, cer den hola yendez trufatcea! Ohoin zango makhurra, ez dauzkit oraino ederqui hatcheman, eta cafea eta aguardienta eta bortz liberacoa! Itsusi tçar den beçalacoa!...

M.ª MENDIGORRI.—Cer da furia hori, andre Ostalera; cer! ene içat ditutçu ahopaldi pollit horiec? Uste nuen adisqueide on bat cinduala, emazte odol ezti eta bihotz on bat cine-la. Ez nuen guxiz phensatcen mihi gaichtoa cinduela.

OSTALERSA.—Oi cerua! cer madama, çu cintudan hor, harritua naiz; bainan othoi sinhexaçu ez nintzela çure contra mintzo, sobra ohoratcen eta estimatcen çaitut, madama; zure cerbitzari humila naiz, madama; zure artçaintzarentza nintean orai ongui haguin gaichtoan. Judasec beçala enganatu bainau.

M.ª MENDIGORRI.—Ho! Ho! ene artçaintzarentçat ere ez caizquit sobraric eder ahopaldi horiec; horra cer den colera. Emastequi batec behar du yaquin bere buruaz nausi içaita; norbait bere coleraz ez denean nausitua ez du guehiago arroçoinatcen, bainan erraiten dire behar direnac eta behar ez direnac ere. Gucien buru jaquin behar dut cer duçun gure Marionen contrat; ez çaut iduritcen capable dela nihori hoben handiric egitea. Hea! mintça caizquit odol hotcean eta arrozoina adituz.

OSTALERSA (*humilqui*).—Ez dut, ez dut handiric haren contra ere.

M.ª MENDIGORRI.—Hox, hox! yaquin behar dut cer den; deusic izan ez bacindu, ez cinduen horrenbertce mihi colpe emanen harrentzat.

OSTALERSA.—Bainan, madama, asarretuco çaiquit ene istoria aditueta, trompatu haiz; bai nasqui, eta segur ere, trompatu naiz; ori deusic ez da, ez du balio erratea.

M.ª MENDIGORRI.—Horra, horra batean sobera, bertcean ez asqui. Oriartean behar baino guehiago erraiten; orai nic galdeguiten dautzudana erran beharra, ez duzu erran nahi; iduri du Jaincoaz baino beldurrago çarela enetaz. Hox, fite erran niri cer diren çure erengurac Marionen contra, guero, nic eguinen baitut behar dena.

OSTALERSA.—Ori, hola hertsatcen nauzunaz gueroz, erranen dautzut bada, cer içanen baita guero ere, behardut ene estomaka hustu.

Badut oillo hainitz, madama; orai arte erroiten çautaten nasai ez nuen arroltce erosteric; bainan hogoi bat egun hontan ene arroltce guciac galtcen tut eta ez daquit nola. Çure artçaintza chaharra erakharri dut hunat, eta othoiztu dut lagun neçan ahal balu ene ohianaren hatcemaiten, hitz eman daut eta araiz ene hobequi ttuttulatceco, bi oren seguric phasatu ditu ene oillateguico borthan. Chirigo bat benedicatua erre daut. Cafea eta aguardienta cintzurraren pherecatceco eman dazcot, bortz liberacoa khendu daut; ez nuen dudaric milaguac ikhusi behar quintuela, bainan harc erran tenore berberean juan naiz cafien miatcerat egundaino beçala ene arroltce guciac galduac.

JANETA.—Bai, eta bertçalde oillas...

OSTALERSA.—Icho, ichilic, mihi lucea!... Orduan, osoki hasarretu naiz eta hatcheman nauzu ene lethanietan hari nintcela. Bainan othoi, madama, erran behar dioçu sorguin çahar harri, bihur deçan ene bortz liberacoa eta paga

- detçan milicatu tuen cafea eta aguardianta eta erre duen chirigoa.
- Me MENDIGORRY.—Horra beraz cer cindaukan golkoan; bada, gauza horiec astiz behar tugu arguitu. Orai yaquinçaçu mezatic heldu naizela, goiz yaiquia, barura eta gosea naicela.
- OSTALERSA.—Axeguin handi bat da enetçat, madama, çu beçalaco andre baten gosalarazterat. Cer hartuco duçu, madama, asqui duçu galdeguitea, ez da deus escas içanen çuretçat etche huntan. Nahuçu cafea? badut hobetic.
- Me MENDIGORRY.—Ez duçu bertceric?
- OSTALERSA.—Zaude, madama ... nahuçu ogui fresquoarequin Malaga? badut eguiazcoa eta ona Pariseco marchand abilenac eguina.
- Me MENDIGORRY.—A, ah ah! ederra da hori, uste nuen Malaga, Espainiaco arno on bat cela.
- OSTALERSA.—Eta cer da bada, madama, Espainiaco arnoa baicic?
- Me MENDIGORRY.—Eta Pariseko marchandac eguina? zozua, certaco erraiten duçu bederen?
- OSTALERSA.—(*burua aphalduric*) Barkha çadaçu, madama, uste gabeen erran dut.
- Me MENDIGORRY.—Horra beraz cer confiencia merechi duten çure gochoqueriec.
- OSTALERSA.—Ori, madama, badut oillasco bat ederra; hura erreco cuchian, nahi bauçu.
- JANETA.—Bainan etheco andrea, ez daquizu...
- OSTALERSA.—Zaude ichilic, salserua, çuc behauçu gure artean sartu? Zohaz çure lanetarat.

JANETA.—(*Dohalaric escuaz meatchaturic*). Ah! cer puticoa çu! othe da zu baino sorguin gaichtoagoric?

Me MENDIGORRY.—Cer dio nescato horrec?

OSTALERSA.—Bego, madama, zozoa da erdia, ez daqui cer derasan erreco dut oillascoa, madama.

Me MENDIGORRY.—Ori, guciac baino errechago litaque, emaitea bi arroltce cuchkian.

OSTALERSA.—Oi, cen çorigaitzeco eguna dudan hau! eta presesqui erran dautzut eta madama certaco ez nuen arroltce bakhar bat etchean.

Me MENDIGORRY.—Booh! deus ez duçu escas eta galdeguiten dautzut gaucetan den chimpleena eta hura ez duzu. Ori, banoa etcherat (*atheratceran egiten du*).

OSTALERSA.—(*gueldiarazten du escuac juntatuz*). Othoi, othoi, madama, iguricaçu, istant bat, ikhusico duçu cein laster içanen tudan (*nescatoari*): Janeta!

JANETA.—Baantzut, etheco andrea.

OSTALERSA.—Zohaz, laster eguiçu Luchina ganat, eman deçan dotzena bat arroltce.

JANETA.—Ori, presesqui hemen doha hirico alderat otharrea besoan.

OSTALERSA.—(*Luchinari besoaz kheinu eguinic*). Hunat, hunat, Luchina placer baduçu.

LUCHINA.—Cer placer duçu, etheco andrea?

OSTALERSA.—Haurra, baituçu arroltceac saltceco?

LUCHINA.—Bai eta frescoac eta ederrac, orai banindohan hirirat saltcerat, han eguinen dut hamasei sos dotzena.

OSTALERSA.—Hox, hox, espantu handi! ez daquin ni ere practiqua naicela, eta nihun ibili gabe hemen bethi saltcen tunala? emaitçan sobana eta guciac hartcen tinat.

LUCHINA.—Ez çautzu bada conciencia niri horrembertce galarezta, uste duçu nasqui nic kitoric ditudala.

- OSTALERSA.—Hox, eman otharre hori, khondatcen daunat dirua.
- LUCHINA.—Bethi çuc nahi duçuna eguin behar dut; eta ez duçu hemen khondu osoa.
- OSTALERSA.—Khonda, khonda onxa, ikhususico dun ez dunala deusic escas.
- LUCHINA.—Otsuac jan bacintza! ... merkegui sal eta oraino cembait sos escas! ... bekhatu gorri da çurequin tratu eguitea.
- Me MENDIGORRY.—Nungoa çare ene haurra?
- LUCHINA.—Borda gorricoa, andrea.
- Me MENDIGORRY.—Badaquizu nun den gure ethea?
- LUCHINA.—Segurki, andrea, çure jaureguia ez daquit bada nun den?
- Me MENDIGORRY.—Zohaz beraz eta erroçu ene filleari ez nai-cela etcheraco eguardi arte; eta datorla ene bilha. Utz çaqu hemen çure otharra.
- LUCHINA.—Gogotic, andrea (*badoha*).
- Me MENDIGORRY.—Çatozte laster biac, pagatuco çaitut ongui.
- LUCHINA.—Bai andre.
- OSTALERSA.—Orai cuchian erreco dira arroltceac, madama; ongui pena dut çu haimbertce iguriquiaraztea, bainan orai asqui da ehunen khondatceco artea.
- Me MENDIGORRY.—Zaude, eracuts aitçu niri arroltceac, nero-nec hautatu nahi tut.
- OSTALERSA.—Huna non diren, madama, hautatçu nahi tutçu-nac.
- Me MENDIGORRY.—(*hautatcentu biga eta dio*) Ori, horiec erre edo egostzatu, bainan laster, gosetua naiz.
- OSTALERSA.—Bai, madama, cerbitçatua çare istantean (*Janetac ematen du mahaina behartuen guciekin*). (*Ostalersa hel-*

du da bi arroltceac plat batean eta dio):

Yar çaito horchet, madama eta yan çaçu; segur ez duçu goizegui.

Me MENDIGORRY.—(*hausten du arroltce bat eta dio*): Ah! gai-
zoa, utci tutçu sobrachet erretcerat (*hautsi duenean bo-
thatcen du plateran*). Oh! fa! cer arroltce dire hauc?
beira zurda bat badu barnean.

OSTALERSA.—Ez da possible, madama.

Me MENDIGORRY.—(*Lunetac emanic behatcen dio*) Oi cerua!
cer erran nahi da hau! Nola miraiculu horratu da zurda
hori? hea ikhus bertcea.

Me MENDIGORRY.—(*hausten du bigarrena*) beha! hor ere bertce
bat nundic athera ditutçu arroltce guisa hauc!

OSTALERSA.—Ayei! ayei! ni ceren ikhusteco sorthua naiz mun-
du huntarat!...

Me MENDIGORRY.—(*Otharretic atheratcen du hirugarren arrol-
tcea eta ematen dio Ostalersari*) Ori, hautsaçu oraino
hori.

OSTALERSA.—(*hausten du plat batean*) ah! mila miluinen bi-
saia! hemen ere zurda! ... cer da hau bertceric baicen
sorguinen lana? Erraçu guero ez dela behar içañ holaco
sinhesteric; datorla, datorla, Jaun erretora niri erraite-
rat ez dela sorguinic. San Thomasec berac ere sinhes
leçaque hau ikhusiric.

Me MENDIGORRY.—Guciac gatic gosea bainaiz, yan behar tut
erre ditutçun horiec, zurda khendu eta.

OSTALERSA.—Madama, beldur naiz! nic ez neçaque deusetan
ere yan horietaric.

Me MENDIGORRY.—Bego ene gain hori; urusqui Jaincoac ez daut
eman çuri beçain izpiritu ttipia. Ni hemendic athera
gabe behar da misterio hau arguitu. Ni naiz egun çure
sorguina.

OSTALERSA.—(*bere buruari sucalderat dohalaric*) Balimba! ez
da Madama hau bera sorguina!

- LUCHINA.—(*heldu da fillea eta nescatoarekin, nescatoac ba-duela burdin saardea escuan*). Huna andrea, çure fillea eta nescatoa ere ethorri da laguntcerat.
- Me MENDIGORRY.—Ongui da, haurra, yar çaite hor instant bat.
- CHULI (FILLEA).—Cer guerthatu caitçu, madama? balimba deus gaichtoric. Khondata dautet etche hontan miracuiluac guerthatcen direla eta gaichtoac ibiltcen direla. Othoi çato lehen bai lehen etcherat; neroni ethortceco beldurrez ekharri dut Franchun lagun berac erranen dautçu cer derasaten bide hortan.
- Me MENDIGORRY.—(*irriz dagoela*) Cer diote bada?
- FRANCHUN.—Bai, madama, çuc irri eguiten duçu, bainan diote sorguinez hautatua dela etche hau. Oilloac eta arroltceac charmatuac direla, hargatic ez çaitugu bakharric utcico, eta çuri deusic eguin nahico duenic yaquinen tu ene burdin saardearen berriac.
- Me MENDIGORRY.—Allo, allo, holaco enuchenqueric utci niri; badaquiçue ez çaiçquidala sobraric guisa; yar çaitetzte hor eta ene ustez comedia ttipi bat behar dugu ikhusi.
- CHULI.—Ayei ayei, madame, cer othe da? icitzen naiz!
- FRANCHOUR.—Zaude tranquil, Chuli, harma hunequin ez niz ez sorguinen, ez debruen beldur.
- FILLEA.—Ni segurago naiz habitua eta arrosorioarequin, çure burdin saardearequin; deus guti litake hori debruaren contra.
- FRANCHUN.—Hargatic hobe dugu ceinatcea, eguia dioçu.
- OSTALERSA.—(*Heldu da sucaldetic eta Luchina ikhusten du; erraiten dio*): Erran, erran, malurusa, nundic ditun arroltce madaricatu hauc?
- LUCHINA.—Eta cer dute?
- Me MENDIGORRY.—Andre Ostalersa, zaude othoi ichilic eta guel-diric istant bat; enequin behar da andrechea hau min-

tçatu, enequin du eguitecoa oraicotic. (*Luchina lotsatzen da*).

OSTALERSA.—Horren gazteric haur tçar hau sorguinequin da nasqui.

LUCHINA.—Çu cira sorguina içaitecotz eta ez ni.

OSTALERSA.—(*makil bat harturic badohaco*) Ago istant bat, impertinenta.

M.ª MENDIGORRY.—(*makila khentcen dio*) Erran dautzut eta erraiten dautzut egoiteco ichilic eta gueldiric, nic eguinen dudala behar dena.

(*Luchina besotic hartcen du*) Erran niri orai nundic ditunan arroltce hauc.

LUCHINA.—Cer da bada? nic neure ustez arroltce onac ekharri tut.

OSTALERSA.—Bai, cembait sorguini harturicaco arroltceac.

Me MENDIGORRY.—Asa, baçauzque nombait ichilic utciric sorguin solas bitci horiec, bertceinaz ikhusico duçu zehoni çarela sorguina.

OSTALERSA.—Madama, estonatcen nauçu; cer erran nahi cinuque?

M.ª MENDIGORRY.—(*Luchina makilaz mehatchatcen duela*) Gas>taguin tcharra, arroltce hauc ebatsi tun, baçaquinat segurki ,bainan behar dun orai hemen hiaurc aithortu, bertceinaz karotsa aldi eder bat segur dun. Erran fite nun hartu ditunan.

LUCHINA.—(*nigarrez*) Ayei! ayei! seculacotz galdua naiz! Aaah! aaah! aaah!

M.ª MENDIGORRY.—Nahi dun erran fite nun hartu ditunan! bertceinaz hasten nun.

LUCHINA.—(*bethi nigarrez*) Ez da eguia beçalacoric. Hor, etche huntaco oillateguian.

OSTALERSA.—Bada possible! lephua bihurtu behar diot!

- M.ª MENDIGORRY.—(*Ostalersa guibelarat phusatuz*) Emekiche, emekiche, ez dautzut bada erran utz neçazun ni, behar denaren eguiterat? (*Luchinari*) Erran, galdu, tcharra, nola hartu ditun oillateguia gakhots delaric?
- LUCHINA.—Gakho heineco bat hatchemanic! (*belhaunicatcen da*) Bainan, othoi, othoi, barkha! ez dut berriz eguinen seculan eta guciac erreparatuco ditut.
- OSTALERSA.—Infame atrebitual! niri arroltceac ebats eta ni-hauri sal! preso, preso! Janeta, habil jandarmaketa.
- M.ª MENDIGORRY.—Apacea çaitte, apacea çaitte; ni cargatcen naiz hunen gaztigatceaz.
- OSTALERSA.—Eta arroltce horiec, ene oilluac erronac badira, beraz ene oillo guciac sorguinez charmatuac dira? Ah! cer ikhusi behar dut?
- M.ª MENDIGORRY.—Emazte bitchia, çaude ichilic çure sorguinequin; hemen ez da sorguinic çure izpirituan baicic. Huna cer guerthatu den: Ene artzaintza Marion, ethorri çaut herenegun desolatua erraiterat cer galdeguin cinioen eta cer hitzemen zautzun, eta lagun neçan arroltce ohoinaren hatchemaiteco cerbaiten phentsatcen. Orduan bildu ditugu ahal tugun arroltceac eta orrhatsz mehe batekin pollikitto chilatuz, zurda fin bat sarthu dugu arroltce bakhotcharen barnean. Baguindaquien nori erosten cintuen arroltceac eta esperantça guinduen hatchemanen guinduela zure ohoina eta ez gare trompatu, ikhusten duzun beçala, arroltchetto horiec çure cafian eman baigunituen.
- OSTALERSA.—Beha! Beha! norc erranen çuen?
- FILLEAC.—Bego bethi yende escolatua; ez dituzte errechqui enganatuco. Haur tcharra horren gaztea eta ya galdua!
- FRANCHUN.—Eta norc erranen du bere aire mitucha ikhusi eta, holaco barnea duela; nori fida egungo egunean?
- FILLEA.—Ni, çu banintz, madame, utz neçaque cembait egunez itçalean exemplu baten eguiteco.

M.ª MENDIGORRY.—Hox, haur hau oraino gaztea baita, esperantça dut leccione hunec on handia eguinen dioela; bertceac bertce presondeguiac nihor guti ontcen du. (*Luchinari*) Erran beraz, ceru lurren aintcinean, hitz emaiten dun hemendic aintcina ongui gobernatuco haicela?

LUCHINA.—Bai andre, segur hemendic aitcina lanean arico naiz eta ene bicia onhesqui irabacico dut, eta ene zor guciac pagatuco ditut andre Ostalersaren alderat.

M.ª MENDIGORRY.—Habil bihar berean confesaterat eta comberti hadi, cinez nic khasu eguinen dinat hire conduitari eta itcultcen bahiz lehengo urhatsetarat, enequin mintçatuco haiz.

OSTALERSA.—Bizkitartean ni ez naiz hola sobraric content.

M.ª MENDIGORRY.—Andre Ostalersa, ene ustez Jaincoac baduke çuri ere cer barkha. Examina çau çure conciencia ikhusico duçu ez çarela soberaric leyala Jaincoaren cerbitçuari eta çure ostatuco eguinbideere. Diote ez çarela maiz hurbiltcen sacramenduetarat. Sinhesten banauçu, eguiçu çuc ere confesio on bat eta çuc barkhatcen baititutçu bertçer beren hobenac, Jaincoac çurri ere barkhatuco dauçkitçu çure bekhatuac.

OSTALERSA.—Hox, barkhatcen diot beraz eta milesquer, madame, çure conseiluez, ahalaz seguituco ditut.

LUCHINA.—Mila esquer, andre Ostalersa, i khusico duçu ez cautçula urrikituco.

JANETA.—Hobe segur, gure etheco andrea comberthitcen bada; ni ere oraitic juanen naiz errechquiago eliçarat orai arte beçain bat erran aditu gabe.

MARION.—Agur etheco andrea, hatcheman duçu beraz çure ohoina? ori, ori çure borts liberacoa. Jocoa hobekiago eguiteco hartu dautçut, bainan ez segur atchiquitceco.

OSTALERSA.—Ez dut segur hartuco, Marion, beguira çau cer nahi içanic, borts liberaco hori eguin duçun cerbitçuarentçat eta madamaren permisionearequin, çato igan-

dean enequin bazcaltcerat; hartuco dugu berriz ere ca-
fea bere ondoco ttottarekin.

MARION.—Mila esquer, andrea, ez segur errefusatceco.

FRANCHUN.—Horra beraz non ditugun gure sorguinac eta az-
tiac; madamec ederqui arguitu ditu guciac.

Me MENDIGORRY.—Orai akhabatcean, hitz bat bakharric. Ez ičan
izpiritua hain flaco non sorguinac eta aztiac ikhusten bai-
tutçue gauça gucietan.

Ez da sorguinic debrua baicic eta harequin pacto egui-
ten dutenac. Guiristinoen artean, ez litake holacoric aipha-
tu behar ere; bertçalde egungoa eguin dena beçala, fi-
nitçen dire istorio horiec oro. Luchina, condaten dinat
hire hitçac atchiquico tunala, bai eta çuc ere, andre Os-
talersa.—Agur beraz.

— AZKENA —